

NaturErhvervstyrelsen

Center for Planter & Landbrugslov

Den 28. november 2014

Sagsnr.: 11-3041-000004

PWR/JSH

Referat af 22. møde i Udvalget for Planter og Plantesundhed tirsdag den 28. oktober 2014

Mødet blev holdt hos 15. juni Fonden, Hørsholm

Deltagere: Steen Lykke Nielsen, Aarhus Universitet, formand
Hans M. Hedegaard, Dansk Skovforening
Lise Nistrup Jørgensen, Århus Universitet
Per Boisen Andersen, Danske Havecentre
Torben Lippert, Dansk Gartneri
Iben M. Thomsen, Københavns Universitet
Ghita Cordsen Nielsen, Videncentret for Landbrug
Thomas Holst, Landbrug & Fødevarer
Bent Leonhard, Dansk Gartneri, Gartnerirådgivningen
Niels Ellermann, Fødevarestyrelsen
Jørgen Søgaard Hansen, NaturErhvervstyrelsen
Pia Wolf Rasmussen, NaturErhvervstyrelsen

Sekretariatschef Else Mikkelsen gav indledningsvis en kort introduktion til 15. juni Fondens arbejdsområde og ønskede Udvalget et godt møde i fondens lokaler.

1. Godkendelse af dagsorden

Dagsorden blev godkendt.

2. Orientering fra formanden og sekretariatet

a) Formanden går på pension med udgangen af januar 2015

Formanden orienterede om at han går på pension i slutningen af januar 2015. Som sagkyndig i udvalget indstiller Aarhus Universitet Mogens Nikolajsen i stedet for Steen Lykke Nielsen. NaturErhvervstyrelsen er i proces med at finde og udnævne ny formand.

b) Gennemførte organisatoriske ændringer i NaturErhvervstyrelsen

I juli blev der gennemført organisationsændringer i NaturErhvervstyrelsen. Tidligere var der 4 områder i styrelsen med hver sin vicedirektør, nu er der 3 områder med hver sin vicedirektør. Områderne er: Ressourcer, Kontrol & Fiskeri og EU & Landbrug. Det tidligere Center for Jordbrug og tidligere enhed Planter hedder nu Center for Planter & Landbrugslov og har ophæng i området Ressourcer, da området indeholder mange gebyrordninger.

c) Nylige ændringer til en række bekendtgørelser

Inden mødet blev NaturErhvervstyrelsens nyhed om ændring af 5 bekendtgørelser sendt ud. Ændringerne er implementeringer af vedtaget EU stof med ændringer til skadegørerlister og – bestemmelser.

3. Opfølgning siden udvalgets 21. møde

a) Status for rammebeskrivelser for arbejdsgrupper under UFPP

NaturErhvervstyrelsen uddelte udkast til forretningsordener for Arbejdsgruppen for kartofler og Arbejdsgruppen for Gartneri- og Planteskoleplanter. Dokumenterne blev gennemgået og der kom forslag til nogle rettelser. Der var enighed om at perioden for arbejdsgrupperne skal følge samme periode som udvalget her.

Det blev aftalt, at NaturErhvervstyrelsen justerer teksten ud fra bemærkningerne og derefter præsenterer udkast til forretningsordener for arbejdsgrupperne, med henblik på at modtage deres eventuelle bemærkninger inden de gøres færdige.

b) Status for dansk ansøgning om EU-medfinansiering til national overvågning i 2015

NaturErhvervstyrelsen har i april 2014 søgt om godkendelse af overvågningsprogram, med henblik på EU medfinansiering til overvågningen 2015. Uddrag af ansøgningen til Europakommissionen var udsendt som bilag inden mødet. Hvis ansøgningen bliver godkendt vil der blive muligheder for et større omfang af overvågning i 2015, herunder bl.a. for nogle af de organismer, der er på EPPO's alert liste. Der forventes svar på ansøgningen i november.

Udvalget diskuterede problemstillingen, om at finansiering fra EU af overvågning ikke må overlapse med de brugerbetalte opgaver i gartnerierne. NaturErhvervstyrelsen var enig og pointerede, at der ikke bliver tale om øget belastning af de brugerfinansierede ordninger grundet øget overvågning.

4. Aktuelle sager på internationalt plan på plante- og plantesundhedsområdet

a) Opdatering om EUPHRESKO, herunder opstart på ny runde for identifikation af ønskede forskningsemner

Formanden orienterede om, at EUPHRESCO-netværket nu er blevet et selvbærende netværk for plantesundhed, med sekretariat hos EPPO. Det er ikke længere formelt et EU ERA-netværk, så der er ikke længere ophæng i finansiering fra EU-systemet. Det nye netværk får behov for plantechefgruppens mandat og Kommissionens anerkendelse, hvis det fortsat skal gøre sig forhåbninger om at blive brugt af det forskningsbevilligende generaldirektorat i Kommissionen som sparringspartner vedr. prioritering af plantesundhedsforskning. Aktuelt er det input fra EUPHRESCO, som har sikret at der er et plantesundhedsrelateret emne med i EU forskningsprogrammet Horizon 2020's første call-runde.

Der igangsættes en ny "topic identification round" i Euphresco, hvor der kan indmeldes forslag om forskningsemner om plantesundhed i december-januar til formanden, som opfordrede udvalget til komme med ønsker til emner.

Dansk Gartneri oplyste, at der også i EU regi arbejdes med netværk og løsninger på "minor uses" bekæmpelsesmiddelområdet.

b) Status i forhold til eksportmuligheder for planter og planteprodukter til Rusland og alternative markeder

NaturErhvervstyrelsen orienterede om, at der forsat er uhindret eksport af potteplanter, frø og juletræer. Enkelte danske virksomheder er blevet ramt af det seneste brede importforbud for fødevarer, og her arbejdes der på at finde alternative markeder. Nogle producenter i EU har fået EU støtte som kompensation for den manglende eksportmulighed til Rusland.

I forhold til læggekartoffeleksport har nogle EU lande sidste sæson fået bilaterale aftaler på plads med Rusland. Rusland har krævet, at de selv skal komme til eksportlandet og lave kontrol af udvalgte partier inden eksport, samt tage prøver med hjem til analyser. EU har en fælles holdning om at kontrol som princip skal laves af eksportlandet og at hvis der er myndighedsbesøg i et andet land, skal det have karakter af system audits af myndighedens kontrolarbejde generelt, Danmark støtter fortsat holdningen i EU.

Det drøftedes, om Danmark måske havde været for tilbageholdende i forhold til kontakt med de russiske myndigheder og Dansk Gartneri fandt, at NaturErhvervstyrelsen kunne overveje at invitere russiske kolleger på "høflighedsvisit", med henblik på tillidsopbygning, som kunne sikre stabilitet og også bane vejen for bl.a. læggekartoffeleksport.

De danske erhvervsinteresser for læggekartoffeleksport til Rusland bør drøftes nærmere i Arbejdsgruppen for kartofler.

c) Status for bestræbelserne for øget adgang til det amerikanske marked for planter og planteprodukter

NaturErhvervstyrelsen opdaterede udvalget hvad angår status for forhandlinger og pres for øget adgang til det amerikanske marked for planter med dyrkningsmedie af *Campanula*, *Hibiscus* og akvarieplanter. Hvad angår *Campanula*, er den amerikanske risikoanalyse gennemført og der foreligger udkast til importkrav, som Danmark har kommenteret på og givet ændringsforslag til. Derefter har sagen desværre ligget stille hos USA. Hvad angår *Hibiscus* lægges der pres på at USA finder en snarlig løsning, så eksporten kan genoptages. Hvad angår akvarieplanter udføres der amerikanske risikoanalyser i etaper og det går rutinemæssigt. Danmark har kommenteret på resultatet af analysen af første sæt af akvarieplantearter og afventer svar.

5. Elementer fra forhandlingerne om forslag til nye EU forordninger

a) Forhandlingerne om den kommende nye EU forordning om beskyttelsesforanstaltninger mod planteskadegørere og revideret kontrolforordning
NaturErhvervstyrelsen orienterede om status for EU forhandlingerne om forslaget til en ny plantesundhedsforordning.

Væsentligste emner fra forhandlingerne pt:

a1) Forslag til EU importreglerne ("lukket" versus "åbent" system)

Der er forsat to blokke af lande, hvor den ene del støtter et mere "lukket" importregime og den anden del står for at fastholde det eksisterende mere "åbne" system. Danmark støtter fortsat op om den "åbne" model.

Udvalget havde ikke bemærkninger til eller indsigelser imod, at fastholde den hidtidige danske forhandlingslinje, at EU bør fastholde et risikobaseret "åbent" importsystem,.

a2) Forslag til registrerings- og plantepaskrav

Dansk Gartneri og NaturErhvervstyrelsen har som aftalt på sidste udvalgsmøde holdt møde om plantepasløsninger. NaturErhvervstyrelsen har hermed fået flere input til forhandlingerne om fremtidens plantepassystem.

Dansk Erhverv spurgte til kravet med brug af plantepas helt ude i detailniveauet, hvortil NaturErhvervstyrelsen svarede, at oplægget stadig er at kravet skal ligge i grossistniveauet. Der blev talt om problematikken med at kirkegårde ville indgå som detaillerede og dermed gøre havecentre registreringspligtige. NaturErhvervstyrelsen har noteret det.

Dansk Gartnerirådgivning orienterede om at European Nurseries Association har sendt et brev til Kommissionen og udtrykt bekymring omkring kravet om farvekoder og logo på leverandørdokumenter. De har foreslået at planter bliver undtaget, således at farvekoderne kun dækker frø.

b3) Forslag til gebyrregler

NaturErhvervstyrelsen redegjorde for at gebyrreglerne forhandles under forslaget om kontrolforordningen for tiden og at der ikke kan opnås enighed om en model. og kunne give den status at der pt. ikke er et kompromis.

Referencelaboratorier

Fødevarestyrelsen rejste bekymring over for forslaget om at de referencelaboratorier, som skal udpeges, skal akkrediteres for alle analyseområder. EPPO har samlet input fra en laboratorieledergruppe og har lavet et fælles udsagn om problemstillingerne, herunder vanskelighederne forbundet med at kræve akkreditering af alt.

b) Opfølgning på høring af UFPP om anbefalinger til listning og revision af listning af nogle EU regulerede karantæneskadegørere

Formanden omtalte udsendte bilag, hvoraf resultatet af udvalgshøringen, i form af NaturErhvervstyrelsens besvarelse til Kommissionen om listning af en række karantæneskadegørere, fremgik. Det havde været vanskeligt stof at forholde sig til for alle.

NaturErhvervstyrelsen takkede for input og ville gerne kunne sende også 2. serie af spørgsmål høring. Det vil være værdifuldt med umiddelbare reaktioner fra de enkelte erhvervsgrøner med holdning til listen af skadegørere, der spørges til, med henblik på at identificere hvad der er vigtigt for Danmark i forhold til beskyttelsesniveau, landstatus og byrder. Styrelsen ville således meget gerne have respons, hvis der skal arbejdes for at visse skadegørere skal blive på eksisterende lister eller der skal arbejdes for afregulering.

Udvalget anbefalede, at Danmark så vidt muligt læner sig op ad EPPO anbefalingerne.

6. Landbrugsafgrøder. Aktuelle emner

Der var intet til dette punkt.

7. Skovtræer og træ. Aktuelle emner

Opfølgninger på konklusioner og anbefalinger fra dialogmødet med Skovrådet 20. maj 2014

Konklusioner fra dialogmødet er sendt ud som bilag inden mødet.

NaturErhvervstyrelsen oplyste, at det første møde mellem Naturstyrelsen og NaturErhvervstyrelsen om det videre forløb afholdes den 31. oktober. Der lægges op til især samarbejde omkring overvågning i de danske skove.

Københavns Universitet noterede sig, at EU (i arbejdsgruppen "emerging risks from import") identificerer træemballage/træ fra Kina som det største risikoområde.

8. Kartofler. Aktuelle emner

Status for udbrud af kartoffelbrok i Danmark

Formanden sammenfattede situationen og fortalte om kartoffelbrokkens biologi, som også beskrevet i udsendt bilag til mødet. Der er konstateret fund hos to stivelsesavlere og NaturErhvervstyrelsen er i gang med at undersøge hvor udbredt udbruddet er. Angrebene vil udløse restriktioner på angrebne marker i mange år.

Formanden vurderede, med udgangspunkt i det angrebsbillede, der ses, at der må have været leveret kartofler med angreb af kartoffelbrok til stivelsesfabrikken i flere år og at det vil være sandsynligt at der også er sket spredning til andre arealer og avlere. Formanden konstaterede også, at der er en komplikation, idet der forekommer flere patotyper i Europa. Af hensyn til fastlæggelse af, hvilke resistentekartoffelsorter som må dyrkes i sikkerhedszoner er det vigtigt at få fastsat, hvilke patotype/-r der er angreb af i Danmark. Disse undersøgelser er desværre langvarige (6-7 måneder).

NaturErhvervstyrelsen gennemgik hovedlinjerne i det rundsendte notat.

Fødevarestyrelsen orienterede om, at alle jordprøver sendes til Polen, da de har erfaringer og apparatet klar til analyserne, og at der allerede var sendt 300 jordprøver af sted. Minimum 100 prøver mere var på vej.

Udvalget noterede sig behov for informationsudveksling om metodikker og patotypeudbredelser i Europa.

Udvalget støttede formandens udsagn om, at der bør ses på de aktuelle fund af kartoffelbrok i relation til hele kartoffelerhvervets forhold og interesser og ikke alene fokuseres på stivelsesbranchen.

Udvalget støttede NaturErhvervstyrelsens oplæg til at der nedsættes en ad-hoc arbejdsgruppe om kartoffelbrok, som skal støtte styrelsen i spørgsmål om opsporing, inddæmning og udryddelsesprogram, under inddragelse af erfaringer fra andre lande. Der bør, foruden det akutte problem, primært fokuseres på den lange bane.

Udvalget fandt at arbejdsgruppen bør bestå af repræsentanter fra:

- Videncentret for Landbrug
- Kartoffelforædlingen i Vandel
- Konsulent fra stivelsesfabrik
- Repræsentant for læggekartoffelavlerne
- Repræsentant for konsumkartoffelavlerne
- Fødevarestyrelsens Plantelaboratorium
- Aarhus Universitet
- NaturErhvervstyrelsen

NaturErhvervstyrelsen udarbejder et kommissorium for ad-hoc arbejdsgruppen, som efter høring hos udvalgets formand sendes til ad-hoc arbejdsgruppen for kartofler, med henblik på at få yderligere input til gruppens sammensætning derfra.

9. Væksthus- og planteskoleplanter samt frugtavl. Aktuelle emner

Oplæg til ny dansk ordning for planteskolearealer og -planter, men henblik på at kunne give eksportgarantier for frihed for kartoffelcystenematoder i dyrkningsjorden
Oplæg blev sendt ud inden mødet. NaturErhvervstyrelsen opsummerede, at der, efter ændring af EU-plantgesundhedsdirektivet, pr. 1. oktober 2014, ikke længere er krav om, at planteskolejord generelt skal undersøges og findes fri for

kartoffelcystenematoder (KCN). Af hensyn til at fastholde eksporten til lande, som kræver frihed for KCN i dyrkningsjorden, har NaturErhvervstyrelsen og Dansk Gartnerirådgivning set på løsningsmodeller, som beskrevet i udsendte bilag.

Dansk Gartnerirådgivning supplerede med, at man har konsulteret erhvervet i andre EU lande, men at det er svært at få entydige oplysninger om, hvilke ordninger andre lande vil lancere. Et centralt problem er hvad man gør og skal kræve i forhold til indkøbet af planter fra andre lande/virksomheder, til videredyrkning. Det vil blive forsøgt en gang mere at få mere uddybende svar fra andre lande, særligt vedrørende indkøbte planter.

NaturErhvervstyrelsen blev opfordret til at informere alle planteskoler om, at de bør rekvirere jordprøvetagning af deres arealer fortsat, hvis de ønsker at kunne eksportere. Derudover blev der udtrykt ønske om, at styrelsen på planteskolernes kommende vintermøde orienterer om emnet. Nogle virksomheder ønsker fortsat at bibeholde et nationalt krav om generel test af planteskolejord.

Udvalget støttede løsningen, at Gartnerirådgivningen og NaturErhvervstyrelsen arbejder videre for at finde en løsning, hvor der oprettes en frivillig "eksportplanteskole-ordning".

10. Eventuelt, herunder fastsættelse af næste møde

Dansk Gartnerirådgivning orienterede om, at rådgivningstjenestens plantelaboratorium blev nedlagt pr. 1. oktober.

Udvalget aftalte at holde næste møde mandag den 20. april 2015 kl. 10:00 hos NaturErhvervstyrelsen.